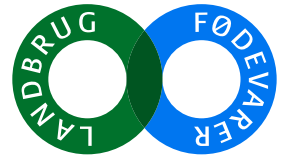

Kulturministeriet
kum@kum.dk
Cc. jtsv@kum.dk

Høring over forslag til Lov om ændring af museumsloven (Forenkling af beskyttelse og administration af sten- og jorddiger)

Indhold

Generelle bemærkninger.....	2
Kommentarer til de almindelige bemærkninger til lovforslaget	3
Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser	7

Generelle bemærkninger

Landbrug & Fødevarer (L&F) er meget positive over for det stillede forslag om ændring af museumsloven med en forenkling af beskyttelsen og administrationen af sten- og jorddiger.

L&F har gentagne gange og over en lang årrække rettet opmærksomhed på udfordringer ved den meget restriktive praksis for dispensationer ifm. nedlæggelse af beskyttede diger, herunder manglende muligheder for at etablere erstatningsdiger eller erstatningsnatur som led i en konstruktiv løsning, der tager hensyn til kulturarv, naturhensyn og jordbrugets interesser. Det bemærkes, at administrationen i mange år har båret præg af et midlertidigt og upræcist grundlag med 4-cm kort fra 1992, som stod til at skulle erstattes af en konkret udpegning, der kun i få tilfælde er blevet gennemført.

Derfor anerkender Landbrug & Fødevarer også, at kulturministeriets lovforslag nu forsøger at løse flere af de problemer i samme greb, og det er vores overordnede vurdering, at forslaget i sin nuværende form er en markant forbedring af forvaltningen af de danske sten- og jorddiger.

Graduering af beskyttelsesniveauet med flere dispensationsmuligheder

L&F er meget positive over for, at der nu indføres en graduering af beskyttelsen af digernes kulturhistoriske værdi med en kategorisering af digerne i "lav", "mellem" og "høj" værdi. Der åbnes for, at der kan være lempeligere muligheder for dispensation til ændring af digernes tilstand f.eks. diger af lav og mellem værdi, mens diger af høj værdi administreres som nu med restriktiv forvaltning af dispensationer.

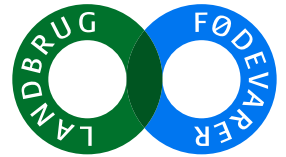
Det vurderes at det nye grundlag med gradueret beskyttelse vil medføre positive administrative konsekvenser for lodsejere og i den kommunale og statslige forvaltning, med kortere sagsbehandlingstider og mere fleksible muligheder for at imødekomme lodsejerens ønsker, hvor forholdene tillader det.

L&F deltog i referencegruppe for landsdækkende forbedret digeregistrering. Her var det vores forståelse, at der fra Slots- og Kulturstyrelsen blev lagt op til en ligeværdig beskyttelse af digernes kulturhistoriske, biologiske og landskabelige værdi. Det var således forståelsen i L&F, at digernes biologiske og landskabelige værdi skulle kategoriseres, som det med lovforslaget implementeres for den kulturhistoriske værdi. L&F er ærgerlig over, at man ikke har ensrettet kategorisering, og vi mener, at en vurdering af alle kategorier fortsat kan sikre beskyttelsen af værdifuld natur og landskabelige værdier. Derfor opfordrer vi til, at man fra myndighederne laver en vurdering på alle kategorier.

Opdateret kort som nyt administrationsgrundlag

Med indførelsen af et nyt kortgrundlag fra 2025 som det gældende retsgrundlag for beskyttede diger sikres et opdateret og retvisende grundlag for myndighedernes afgørelser. Det forventes at anvendelsen af GeoDanmark Ortofoto 2025 i Danmarks Arealinformation vil medvirke til en væsentlig reduktion af tvivlsspørgsmål og give større sikkerhed for, at de kommunale afgørelser er korrekte.

L&F bakker op om, at der ikke indledes nye sager vedr. diger, der ikke eksisterer i landskabet før det nye 2025 kortgrundlag. Det er desuden meget positivt, at igangværende sager i kommunerne og tilsynssager ved kulturministeren vil blive sagsbehandlet på baggrund af det nye administrationsgrundlag.

Modernisering og forenkling af det statslige tilsyn

L&F mener, at en modernisering og forenkling af det statslige tilsyn så det baseres på en vurdering af væsentlighed og risiko, vil være positivt, særligt for sager, der vedrører diger, som er blevet ulovligt ændret af en tidligere ejer. Det er en udfordring, som har været et væsentligt frustrationselement blandt lodsejere siden den nuværende administrative praksis trådte i kraft. Det er derfor positivt, at overtrædelsens alder i fremtiden kan pålægges vægt, når der skal træffes afgørelse i overtrædelsessager. Hertil kommer, at L&F anerkender, at der også i fremtiden påligger lodsejer og rådgiver et ansvar for at sikre overensstemmelse mellem kortgrundlag og faktiske forhold ved overtagelse af arealer med beskyttede sten- og jorddiger.

Det vil i forbindelse med kommunens tilsynsforpligtelser vedrørende forhold, som er beskyttet efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver være særligt vigtigt, at den fremtidige administration af naturbeskyttelseshensyn på beskyttede sten- og jorddiger ikke skærpes, og at naturbeskyttelseshensyn på diger ikke afviger fra administrationen på andre arealer.

Videreførelser fra gældende lov

Det er positivt, at bestemmelserne vedr. sten- og jorddiger udskilles fra bestemmelserne om fortidsminder, hvilket vurderes at ville medvirke til den ønskede forenkling og give mere fleksibilitet i sagsbehandlingen.

Kommentarer til de almindelige bemærkninger til lovforslaget

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Graduering af beskyttelsesniveauet med flere dispensationsmuligheder

3.1.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.1.2 side 9, 6. afsnit

"Lovforslaget graderer beskyttelsen af sten- og jorddiger. Med lovforslaget bliver det muligt at skelne mellem digernes kulturhistoriske værdi i kategorierne høj, middel og lav, så beskyttelsen bliver mindre restriktiv og med flere fleksible muligheder for at meddele dispensation for tilstandsændring af diger med f.eks. middel eller lav kulturhistorisk værdi."

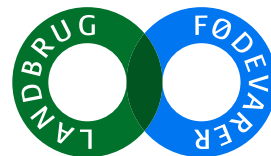
L&F ser positivt på at gradueren gradueret beskyttelse af sten- og jorddiger, men mener, at kategoriseringen af digerne bør ensartes, så digernes biologiske og landskabelige værdi også inddeles i lav, mellem og høj. Det vil være i tråd med Slots- og Kulturstyrelsens hensigt, tilkendegivet på møde af den 4. november 2024 for referencegruppen for projekt om en landsdækkende forbedret digeregistrering.

3.1.2, side 10, 2. afsnit

"Med den foreslåede ændring vil det blive muligt at foretage ændringer på diger uden dispensation, hvis ændringerne anses for værende af underordnet betydning. Nærmere regler om, hvilke forhold, der er af underordnet betydning vil blive fastsat i en bekendtgørelse."

Det bør gøres klart, at ændringer af underordnet karakter kan foretages uden dispensation på alle diger, uanset kulturhistorisk kategorisering og landskabelig eller biologisk værdi.

Ændringer af underordnet karakter bør desuden omfatte mindre gennembrud af hensyn til jordbrugserhvervet.

3.1.2, side 10, 4. afsnit

"Indgreb i vegetationen på et beskyttede dige, som påvirker digets biologiske, landskabelige eller kulturhistoriske værdi vil fortsat kunne udgøre en ulovlig tilstandsændring. Hvorvidt et indgreb i vegetationen på et beskyttet dige udgør en tilstandsændring, og dermed er dispensationskrævende, vil i mange tilfælde bero på et konkret skøn."

Alle indgreb vil i nogen grad forventes at medføre en påvirkning af digets biologiske og landskabelige værdi, og enhver ændring, også i forbindelse med vedligeholdelsesarbejder, vil midlertidigt medføre en ændring i tilstanden. Der bør derfor fastsættes klare rammer for, hvornår et indgreb kræver en dispensation, evt. gennem en kategorisering af digernes biologiske værdi.

Den landskabelige værdi afhænger i høj grad af, hvem der laver vurderingen, og der bør fastsættes nogle klare rammer for, hvornår diget har landskabelig værdi, evt. ved en kategorisering af digets landskabelige værdi, for at undgå en uensartet sagsbehandling mellem kommuner og sagsbehandlere.

3.1.2, side 11, 6. afsnit

"Lovforslaget ændrer ikke på kommunernes vurdering af biologiske og landskabelige værdier. Kommunalbestyrelsen vil derfor fortsat skulle vurdere digernes biologiske og landskabelige værdier, herunder hensynet til EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv inden der evt. meddeles dispensation."

L&F mener, at dette modarbejder lovforslagets formål om at forenkle og modernisere reguleringen af beskyttede sten- og jorddiger. En konkret vurdering af den biologiske og landskabelige værdi i hver enkelt sag er omstændigt og kan i praksis medføre, at administrationen ikke forenkles og sagsbehandlingstiden ikke nedbringes, men at den administrative byrde fastholdes i kommunerne, hvor den tidligere også lå ved eksempelvis lokale museer.

Det taler for, at også digernes biologiske og landskabelige værdi kategoriseres, som der tidligere har været lagt op til fra Kulturministeriet i forbindelse med projekt landsdækkende forbedret digeregistrering.

Fastholdes det, at der skal være en konkret vurdering af de biologiske værdier, er det vigtigt, at vurderingen følger de eksisterende regler for artsbeskyttelse. Det er særligt vigtigt, at det ikke administreres strammere på diger end ved andre former for tilladelser.

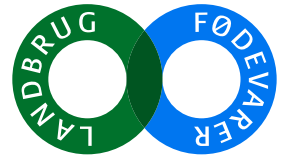
3.2. Opdateret kort som nyt administrationsgrundlag

3.2.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.2.2, side 13, 2. afsnit

"Kun de diger, der er registreret i det opdaterede kort, skal være beskyttede, og der kan ikke støttes ret på gamle kortgrundlag med diger, som ikke fremgår af den nye kortlægning. Registreringen erstatter således de gældende beskyttelseskriterier i digebekendtgørelsen."

L&F finder det meget positivt, at det fremadrettet kun vil være de diger, der er registreret i det opdaterede kort, som vil være beskyttet, herunder at det tydeliggøres, at der ikke kan støttes ret på gamle kortgrundlag med diger, som ikke fremgår af den nye registrering.

3.2.2, side 13, 5. afsnit

"Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at Slots- og Kulturstyrelsen vil få kompetencen til at registrere beskyttede diger. Kommunalbestyrelsen vil således ikke længere kunne foretage konkret udpegning af diger efter museumsloven. Ændringen har ikke konsekvenser for kommunernes mulighed for at sikre kulturhistoriske bevaringsværdier i kommuneplaner."

Det fremgår ikke tydeligt, hvordan det vurderes, at lovforslaget ikke har konsekvenser for kommunernes muligheder for at sikre kulturhistoriske bevaringsværdier i kommuneplanerne.

Såfremt kommunerne i kommuneplanerne kan udpege bevaringsværdige diger, der af kulturministeriet er udpeget med lav eller mellem kulturhistorisk værdi, vurderer L&F, at det vil modarbejde den sikkerhed for forenkling og ensartethed i sagsbehandlingen på tværs af kommuner, som lovforslaget tilstræber. L&F efterspørger dermed at det tydeliggøres, at kulturministeriets vurdering af bevaringsværdien af beskyttede sten- og jorddiger ikke kan omgøres i kommuneplaner.

3.2.2, side 14, 1. afsnit

"Registrerede diger og oplysninger herom vil kunne tilgås via Danmarks Arealinformation – en del af Danmarks Miljø-portal."

L&F er meget positive over for, at den nye registrering samles i Danmarks Arealinformation.

3.2.2, side 14, 3. afsnit

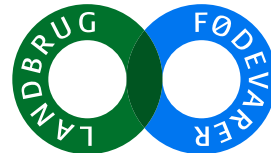
"Som sidste led i fastlæggelsen af et diges kulturhistoriske værdi vil der blive medtaget eventuelle særlige forhold omkring digemønstre, materiale, bevaringsgrad, sjældenhed eller historisk betingede regionale forskelle. Ældre diger etableret før ca. 1750 vil som udgangspunkt have høj kulturhistorisk værdi. Diger fra udskiftningstiden ca. 1750-1850, vil som udgangspunkt have høj værdi, hvis de indgår i en (delvis) velbevaret sammenhæng. Yngre diger etableret efter ca. 1850 vil som udgangspunkt have middel eller lav værdi, med mindre særlige kulturhistoriske forhold gør sig gældende."

L&F finder det positivt, at der fastlægges vejledende rammer for myndighedernes vurdering, men efterspørger, at det tydeliggøres på hvilken baggrund digernes alder vurderes, hvis dette ligger til grund for den kulturhistoriske værdi.

3.2.2, side 14, 5. afsnit

"Det foreslås med § 29 b, stk. 2, at kulturministeren kan fastsætte regler om registrering af beskyttede sten- og jorddiger og lignende, herunder regler om, at andre offentlige myndigheder vil kunne foretage ændringer i registeret."

L&F efterspørger klare rammer for, hvilke ændringer i registret der kan foretages uden kulturministeriets godkendelse, herunder hvilke myndigheder der har det overordnede ansvar for vurderinger og registrering og hvilke myndigheder der kan foreslå og implementere ændringer i det administrative grundlag.

3.2.2, side 15, 1. afsnit

"I skovområder og andre arealer, hvor ortofoto kan være et utilstrækkeligt grundlag, kan vurderingen af den faktuelle tilstand suppleres af den nyeste version af Klimadatastyrelsens terrænmodel Danmarks Højdemodel."

L&F forholder sig skeptisk til, om Danmarks Højdemodel er tilstrækkelig til at vurdere den faktuelle tilstand i en sådan grad, at der fastlægges et præcist retsgrundlag for administrationen af omfattede diger. Det bør tydeliggøres, hvordan myndighederne forventer at sikre en korrekt analyse, og hvordan værdien af diger, der ikke tydeligt kan identificeres ud fra nyeste ortofoto, kategoriseres.

Der bør fastlægges klare rammer for lodsejernes klagemuligheder til at prøve den offentlige registreringer og kategorisering af diger.

3.2.2, side 15, 3. afsnit

"Det er endvidere hensigten, at kulturministeren med hjemmel i bestemmelsen vil kunne fastsætte regler i en bekendtgørelse om bl.a. kommunalbestyrelsens registrering af diger, der er givet dispensation til at fjerne, og registrering af erstatningsdiger, der etableres som følge af vilkår i dispensationer. Der kan derudover være behov for at foretage rettelser, såfremt der forekommer enkelte fejl i den nye registrering."

L&F anser det som afgørende, at der er klare retningslinjer for, hvordan myndighederne håndterer fejl, herunder om muligheder og proces for at påklage eller prøve registreringer på egen matrikel generelt og ifm. en åben sag, når Kulturministeriet overtager ansvaret for registreringen af beskyttede diger.

3.3. Modernisering og forenkling af det statslige tilsyn

3.3.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

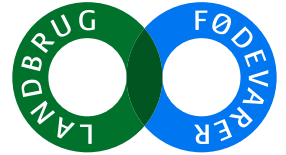
3.2.2, side 16, 7. afsnit

"Tilstandsændringer, som er af underordnet betydning efter regler udstedt med hjemmel i § 29 a, stk. 5, vil kunne foretages lovligt uden dispensation fra kommunen, og vil dermed ikke være omfattet af bestemmelsen."

L&F finder det positivt, at det fremadrettet vil være muligt at lave tilstandsændringer af underordnet betydning uden dispensation. Det er i den forbindelse centralt, at der ikke opstår tvivl om, hvilke tilstandsændringer der kan foretages uden dispensation, og hvilke, der kræver en dispensation. Der skal derfor fastlægges klare rammer for, hvornår en tilstandsændring er af underordnet betydning, dette omfatter ændringer i digets bevoksning af hensyn til biologiske og landskabelige forhold.

L&F vurderer, at mindre gennembrud af diger bør inkluderes som værende af underordnet betydning, medmindre der er forhold, der taler for, at gennembruddet har væsentlig betydning for digets funktion, eks. som spredningskorridor for arter registreret på habitatdirektivets bilag-IV.

Dette vurderes at være nødvendigt for at understøtte lovforslagets formål om at forenkle administrationen og sikre en lav administrativ byrde i forvaltning.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

§1

Nr. 1 vedr. §29a, stk. 1. Side 22, 3. afsnit

"Det foreslås, at der i § 29 a, stk. 1, efter »sten- og jorddiger og lignende« indsættes », der er registreret i henhold til denne lov, medmindre ændringen er af underordnet betydning.«"

Det skal tydeligt defineres, hvad der er af "underordnet betydning".

L&F mener, at det vil være gavnligt for lovens administration, at mindre gennembrud, så landbrugsmaskiner kan krydse på tværs af diger, vil være til gavn for lovens administration og for muligheden for at drive erhverv med beskyttede sten- og jorddiger på dyrkningsfladen, at mindre gennembrud inkluderes som værende af underordnet betydning, så landbrugsmaskiner kan krydse på tværs af diger.

Nr. 2 vedr. §29a, stk. 3. Side 23, 7. afsnit

"Kommunalbestyrelsen kan tillige gøre undtagelse fra bestemmelsen for diger, der er registreret med høj kulturhistorisk værdi, hvis særlige forhold gør sig gældende. Kommunalbestyrelsen kan stille vilkår, herunder om etablering eller udpegning af erstatningsnatur eller erstatningsdiger."

L&F er positive overfor, at der fremover også vil være mulighed for at gøre undtagelser for diger, som er registreret med høj kulturhistorisk værdi. Det forventes, at muligheden for etablering af erstatningsnatur eller erstatningsdiger, som længe har været et efterspurgt værktøj af erhvervet, vil være med til at sikre den ønskede fleksibilitet.

Det bør evt. præciseres, hvilke former for vilkår kommunerne skal stille.

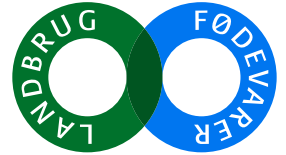
Det bør prioriteres, at der ifm. kommunens vilkår lægges vægt på udviklingspotentialet af erstatningsnatur, så det medtages i kommunens vurdering, i hvilket grad den etablerede erstatningsnatur kan udvikle sig til noget af samme eller højere værdi end det nuværende. Det bør også indgå i vejledning til kommuner, at erstatningsnatur kan planlægges og etableres, hvor det giver bedre synergier med driften og/eller nærliggende natur end det nedlagte dige.

Nr. 2 vedr. § 29a, stk. 3, s. 23, 7. og 9. afsnit og s. 24, 1. afsnit:

"Det foreslås med stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1, for diger, der er registreret med mellem eller lav kulturhistorisk værdi efter § 29 b, stk. 1. [...]"

Det er hensigten med ændringen, at kommunalbestyrelsens muligheder for at kunne give dispensation fra beskyttelsen i § 29 a, stk. 1, styrkes, således at kommunalbestyrelsen efter konkret vurdering kan give dispensation til tilstandsændringer i diger, der har fået tildelt kategorien mellem eller lav kulturhistorisk værdi, samt i diger med høj kulturhistorisk værdi, hvis særlige forhold gør sig gældende. [...]"

L&F foreslår, at ordlyden i § 29a, stk. 3 ændres fra "gøre undtagelse" til "dispensere", hvis udgangspunktet fortsat er, at disse jord- og stendiger er beskyttet mod tilstandsændring, så der skal meddeles en dispensation.

Nr. 2 vedr. § 29a, stk. 4, s. 24, 2. afsnit:

"Det foreslås med stk. 4 i § 29 c, at kommunalbestyrelsen for arealer, der udpeges som energiparker efter lov om statsligt udpegede energiparker, kan gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 29 a, stk. 1, til etablering af vindmøller, solcelleanlæg eller tilknyttede anlæg i energiparken, når det er nødvendigt, for at energiparken kan realiseres."

L&F foreslår, at ordlyden i § 29a, stk. 4 ændres fra "gøre undtagelse" til "dispensere", hvis udgangspunktet fortsat er, at disse jord- og stendiger er beskyttet mod tilstandsændring, så der skal meddeles en dispensation.

Nr. 2 vedr. §29a, stk. 5. Side 24, 4. afsnit

"Med loven er indført en lempeligere adgang til dispensation fra forbuddet mod tilstandsændringer i beskyttede sten- og jorddiger og lignende, hvis det sker af hensyn til etablering af statslige energiparker."

L&F finder det uacceptabelt, at der stilles lempeligere krav til dispensation i forbindelse med etablering af statslige energiparker, end der gives ved etablering af private anlæg. Det bør således tilføjes til dette punkt, at der gives lempeligere adgang til dispensation til "statslige og private energiparker", alternativt kan ordet "statslige" fjernes.

Nr. 2 vedr. §29a, stk. 4. Side 24, 6. afsnit

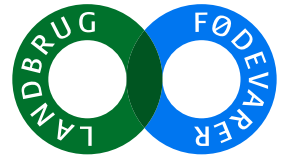
"Det er hensigten, at der med hjemmel i bestemmelsen bl.a. vil blive fastsat regler i en bekendtgørelse om, hvornår ændringer i diger er af underordnet betydning og kan udføres uden dispensation. Det kan f.eks. være regler om, at beskedne og/eller midlertidige fysiske indgreb med ringe visuel betydning kan udføres uden dispensation. Det kan fx være placering af pæle, drænbrønde, hochsitz, master, hegn mv. på et beskyttet dige. Øvrige ændringer, herunder gennembrud af diger, vil fortsat kræve dispensation."

L&F mener, at der bør være mulighed for at lave mindre gennembrud uden dispensation af hensyn til den landbrugsmæssige drift. At mindre gennembrud kræver dispensation kan medføre administrative byrder for kommunerne, som skal behandle ansøgninger om dispensation. Dette vil modarbejde lovforslagets formål om at sænke de administrative byrder med en forenklet lovgivning.

Nr. 2 vedr. §29a, stk. 6. Side 24, 7. afsnit:

"Det foreslås med stk. 6, at kulturministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens administration af stk. 1, herunder om de tilfælde, der kan begrunde undtagelse efter stk. 1, jf. § 29 a, stk. 1, om vilkår, der kan stilles ved meddelelse af dispensation."

L&F foreslår, at ordlyden i § 29a, stk. 6 ændres fra "undtagelse" til "dispensation", hvis udgangspunktet fortsat er, at disse jord- og stendiger er beskyttet mod tilstandsændring, så der skal meddeles en dispensation.

Nr. 2 vedr. §29a, stk. 7. Side 25, 6. afsnit

"Den foreslåede bemyndigelse vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, der vil fastsætte krav til, hvordan diger skal reetableres i tilfælde, hvor der er foretaget tilstandsændringer, som ikke er af underordnet betydning, og hvor der ikke meddeles dispensation til ændringen. Det kan f.eks. være retningslinjer for, hvordan et dige skal genopbygges, hvis det er fjernet, eller om, hvordan digets naturtilstand genskabes."

Kulturministeren kan fastsætte regler om reetablering af sten- og jorddiger og lignende, der er omfattet af beskyttelsen. Nærmere krav til, hvordan et dige skal reetableres, er hidtil blevet beskrevet konkret i påbud eller henstillinger.

L&F bakker op om, at der udarbejdes en klar vejledning til, hvordan evt. reetablering skal foregå, så der er en ensartet sagsbehandling med lige krav på tværs af kommuner.

Nr. 3 vedr. §29b, stk. 1. Side 26, 7. afsnit

"Et diges kulturhistoriske værdi vil være bl.a. betinget af digets type, alder, type, materiale og hvilket kulturhistorisk landskabsmønster, det er en del af. Ældre diger etableret før ca. 1750, vil som udgangspunkt have høj kulturhistorisk værdi. Diger fra udskiftnings tiden ca. 1750-1850, vil som udgangspunkt have høj værdi, hvis de indgår i en (delvis) velbevaret sammenhæng. Yngre diger etableret efter ca. 1850 vil som udgangspunkt have middel eller lav værdi med mindre særlige kulturhistoriske forhold gør sig gældende."

L&F finder det positivt, at der fastlægges vejledende rammer for myndighedernes vurdering, men efterspørger at det tydeliggøres på hvilken baggrund digernes alder vurderes.

Nr. 3 vedr. §29b, stk. 1. Side 26, 9. afsnit

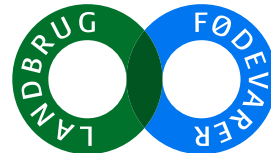
"Registreringen vil fremover være retsgrundlaget for, hvad der er beskyttet efter § 29 a, stk. 1. Kun de diger, der fremgår af det opdaterede digekort vil være beskyttet, og der kan ikke støttes ret på gamle kortgrundlag med diger, som ikke fremgår af den nye kortlægning. Ændringen er begrundet i, at registreringen vil udgøre beskyttelsesgrundlaget for diger og være den autoritative kilde til oplysninger om stedbestemmelse og kulturhistoriske værdi af hvert enkelt beskyttede dige."

L&F bakker op om at der skabes en klar afgrænsning for retsgrundlaget til administration af beskyttede sten- og jorddiger. Med én samlet autoritativ kilde er det særligt vigtigt, at der etableres tilgængelige klagemuligheder for lodsejere, som ikke mener, at udpegningen afspejler den faktiske virkelighed.

Nr. 3 vedr. §29b, stk. 1. Side 27, 2. afsnit

"Selvom digets kulturhistoriske værdi vil fremgå af registreringen vil digernes biologiske og landskabelige værdi skulle vurderes konkret."

L&F bemærker, at der ifm. kulturstyrelsens landsdækkende forbedrede digeregistrering har været lagt op til, at den biologiske og landskabelige værdi kunne kategoriseres på lige vilkår med den kulturhistoriske. Denne metode bør fastholdes af hensyn til at sikre et ensartet administrationsgrundlag. En kategorisering på tværs af kulturhistorisk, landskabelig og biologisk værdi vil yderligere medvirke til at sænke den administrative byrde og vil sikre, at indsatsen koncentrerer om de værdifulde diger, mens der også gives mere fleksible muligheder for diger af ringere værdi for sårbare arter og for det overordnede landskabelige udtryk.

Nr. 3 vedr. §29b, stk. 1. Side 27, 5. afsnit

"Registreringen af diger på digekortet vil afspejle den faktuelle tilstand i 2025, der etableres ud fra GeoDanmark Ortofoto 2025. Det vil sige diger, som findes i landskabet, når der er foretaget kortlægning med GeoDanmark Ortofoto 2025. I skovområder og andre arealer, hvor ortofoto kan være et utilstrækkeligt grundlag, kan vurderingen af den faktuelle tilstand suppleres af fysisk besigtigelse eller ved at gennemgå højdemodeller af terrænet."

L&F forholder sig kritisk til, om Danmarks Højdemodel er tilstrækkelig til at vurdere den faktuelle tilstand i en sådan grad, at der fastlægges et præcist retsgrundlag for administrationen af omfattede diger. Det bør tydeliggøres, hvordan myndighederne forventer at sikre en korrekt analyse, og hvordan værdien af diger, der ikke tydeligt kan identificeres ud fra nyeste ortofoto kategoriseres.

Der bør fastlægges klare rammer for lodsejernes klagemuligheder til at prøve den offentlige registrering og kategorisering af digerne.

Nr. 3 vedr. §29b, stk. 1. Side 27, 5. afsnit

"Diger, der er fjernet ulovligt, og hvor der er indledt myndighedsbehandling ved lovens ikrafttrædelse, vil fortsat fremgå af kortet og vil være beskyttede, selvom det ikke fremgår af GeoDanmark Ortofoto 2025. Det vil kun være muligt at tilføje nye diger til kortet, hvis de beskyttes gennem et vilkår om erstatningsdige i forbindelse med dispensation til at fjerne et beskyttet dige."

L&F mener at der mangler en tydelig tilkendegivelse af, at diger, som er under myndighedsbehandling ved lovens ikrafttrædelse kan sendes til genbehandling efter nye regler, og at de derfor vil fremgå af det nye kort, selvom de ikke eksisterer, til den nye sagsbehandling er afsluttet.

L&F er positive over for, at det kun er muligt at tilføje nye diger til kortgrundlaget, hvis det sker gennem vilkår om erstatningsdiger. Dette vil være med til at sikre gennemsigtighed af retsgrundlaget for lodsejere.

Nr. 3 vedr. §29b, stk. 2. Side 28, 1. afsnit

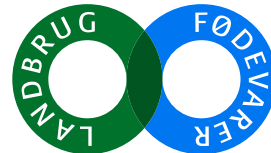
"Derudover er det hensigten, at kulturministeren kan fastsætte regler om, at kommunerne skal orientere Slots- og Kulturstyrelsen om dispensations-afgørelser."

Det bør tydeliggøres, om Kulturstyrelsen har bemyndigelse til at omgøre kommunens dispensation til at ændre i tilstanden af beskyttede diger. Hvis Kulturstyrelsen har bemyndigelse til at omgøre kommunens dispensation, skal der foreligge klare rammer for proces ift. lodsejers ret til at gennemføre tilstandsændringen (stillingtagen til opsættende virkning), så han ikke bliver pålagt at reetablere lovligt ændrede diger.

Nr. 6 vedr. §29i, Side 29, 12. afsnit

"Formålet med ændringen er at skabe bedre systematik i loven, så afsnittet i lovens kapitel 8 a om sten- og jorddiger og lignende adskilles fra afsnittet om fortidsminder."

L&F bakker op om at administrationen af sten- og jorddiger adskilles fra den af fortidsminder. Dette vurderes at være vigtigt for at skabe en mere fleksibel forvaltning.

Nr. 17 vedr. §29o 3. pkt., Side 33, 3. afsnit

"Den foreslåede ændring indebærer, at kulturministeren kan meddele påbud om lovliggørelse af ulovligt fjernede sten- og jorddiger og lignende, såfremt en vurdering af risiko og væsentlighed taler for det. Det kan f.eks. være tilfældet ved grove overtrædelser eller vandalisme. I vurderingen af væsentlighed vil der f.eks. kunne indgå digets type, alder, materiale, længde og del af landskabsmønster, ligesom hensynet til digets biologiske og landskabelige værdi vil kunne indgå. Desuden vil overtrædelsens alder og karakter kunne blive tillagt betydning."

L&F bakker op om, at en evt. overtrædelsens alder og karakter vil kunne blive tillagt betydning. Det anerkendes, at det som udgangspunkt er lodsejers ansvar i samarbejde med rådgiver at sikre sig, at den faktiske tilstand er i overensstemmelse med det administrative grundlag ved køb af nye arealer. I tilfælde af, at ulovlige ændringer ikke bliver opdaget ifm. overdragelse, vurderes en inddragelse af særligt overtrædelsens alder at kunne have positiv betydning for købers retssikkerhed.

Nr. 17 vedr. §29o 3. pkt., Side 33, 8. afsnit

"Reetablering af en hidtidig tilstand sker ved, at den fysiske tilstand tilbageføres til den, der bestod, før det ulovlige forhold blev begået. Et påbud om reetablering kan eksempelvis være reetablering af diget, af ulovligt ødelagt natur og genplantering af ulovligt fjernet vegetation."

I forbindelse med vurdering af, hvorvidt en beplantning er fjernet eller reduceret som led i den almindelige vedligeholdelse, skal der sikres en faglig vurdering og klagemuligheder for lodsejer, således at en kraftig reduktion i bevoksning af eks. pil, hassel, poppel m.m., der naturligt vil reetablere sig, ikke vil blive anset som en ulovlig fjernelse med følgende påbud. Fjernelse af vegetation bør derfor indebære eks. rodfræsning el.lign. som tydelig indikation af ønske om bortskaffe beplantningen.

Nr. 21 vedr. § 40a, stk. 1, nr. 2, side 34, afsnit 15 og 16

"Det foreslås, at der i § 40 a, stk. 1 nr. 2 efter § 29 o, indsættes »stk. 1 og«.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 17 og 18."

Idet nuværende bestemmelse i § 40 a, stk. 1, nr. 2 henviser til § 29 o, stk. 4, og lovforslaget foreslår, at bestemmelsens stk. 4 fremadrettet bliver til stk. 5, bør § 40 a, stk. 1, nr. 2 henvise til § 29 o, stk. 1, 4 og 5.

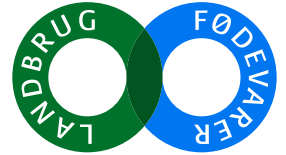
§2

§2 stk. 2, side 35, 2. afsnit

"Det foreslås i stk. 2, at sager vedrørende sten- og jorddiger, som på tidspunktet for lovens ikrafttræden er igangværende, men ikke afsluttede, behandles efter denne lov."

L&F bakker op om, at igangværende sager behandles efter ny lovgivning for at sikre ensartet retsgrundlag for alle igangværende sager.

L&F foreslår, at sager, som er behandlet og afgjort i perioden 2020-2025, mens Slots- og Kulturstyrelsen har gennemført projekt om landsdækkende forbedret digeregistrering, genoptages, da disse sager er afgjort, mens man fra myndighederne har arbejdet på et nyt administrativt grundlag, der kan have betydning for sagernes afgørelse. Myndighederne har således truffet afgørelse på et restriktivt grundlag, mens de har været bevidste om, at der blev arbejdet på et lempeligere grundlag for administration af digernes beskyttelse. Alternativt bør der kunne søges om dispensation på ny efter den nye lovgivning.

§2 stk. 2, side 35, 5. afsnit

"Bestemmelsen omfatter tilsynssager, dvs. sager, der behandles af kulturministeren. De uafsluttede tilsynssager vil derfor skulle behandles med udgangspunkt i registreringen af det enkelte diges kulturhistoriske værdi ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed på samme måde som nye tilsynssager. Der henvises til § 1, nr. 17 i de specielle bemærkninger."

L&F finder det positivt, at bestemmelsen om behandling af igangværende sager efter nye regler omfatter tilsynssager ved behandling hos kulturministeren.

§2 stk. 3, side 35, 6. afsnit

"Det foreslås i stk. 3, at der til brug for en afgørelse i tilsynssager omfattet af stk. 2, tillige skal lægges vægt på overtrædelsens alder og karakter."

Positivt at inklusionen af overtrædelsens alder også tillægges vægt i forbindelse med afgørelse i tilsynssager ved behandling hos kulturministeren.

§2 stk. 3, side 35, 7. afsnit

"Ved vurderingen af overtrædelsens karakter vil der f.eks. blive lagt vægt på, om overtrædelsen er udført trods forudgående afslag på dispensation. Ved vurderingen af tidspunktet for overtrædelsen vil indrettelseshensyn kunne tillægges positiv vægt for afgørelsens adressat, f.eks. lodsejer."

Det er meget positivt, at der ved vurdering af overtrædelser lægges vægt på, om overtrædelsen eks. er udført efter, at der meddelt afslag på dispensation. Det er L&F's forståelse at dette betyder, at der ligeledes lægges vægt på om overtrædelsen er udført i god tro, evt. på baggrund af en meget restriktiv implementering af loven med et upræcist og uklart kortgrundlag, som det har været tilfældet med den hidtidige forvaltning.

Med venlig hilsen

Jakob Hejberg
Seniorkonsulent

Vand & Natur

E JHEJ@lf.dk